

STORTINGET

Representantforslag 135 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Erlend Wiborg og Himanshu Gulati

Dokument 8:135 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Roy Steffensen, Erlend Wiborg og Himanshu Gulati om å beskytte norske akademiske institusjoner mot utenlandsk etterretning

Til Stortinget

Bakgrunn

Siden Russlands invasjon av Ukraina har utenlandsk etterretning fått større oppmerksomhet i det offentlige ordskiftet. Mandag 24. oktober 2022 ble en brasiliansk statsborger pågrepet på vei til jobb i Tromsø. Mannen jobbet som forsker på Universitetet i Tromsø, og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) mener mannen egentlig jobber for russiske myndigheter. Han er nå mistenkt for ulovlig etterretning som kan skade både norske og utenlandske sikkerhetsinteresser. Politiets sikkerhetstjeneste mener at personen er i Norge under falskt navn og falsk identitet. Mannen kom til Norge på et forskeroppgjør ved Universitetet i Tromsø høsten 2021.

Problemstillingen om utenlandsk etterretning er imidlertid ikke ny. Både PST og E-tjenesten har over flere år advart mot høy etterretningstrussel mot Norge. PST har blant annet også skrevet følgende i sine trusselvurderinger når det gjelder forsknings- og utdanningsområdet:

«... å tilby forskere med spisskompetanse lukrative økonomiske avtaler, er også virkemidler PST vet blir benyttet. Slike incentiver kan legge til rette for at sensi-

tiv informasjon, kunnskap og teknologi tilfaller den utenlandske aktøren.»

Ved behandlingen av Meld. St. 7 (2020–2021) En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning, fremmet Fremskrittspartiet forslag om å få på plass formaliserte møtepunkter mellom PST og norske høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner, jf. Innst. 247 S (2020–2021). Forslaget ble nedstemt og fikk kun Fremskrittspartiets stemmer.

Fremskrittspartiet var og er svært kritiske til at regjeringen den gangen og nå aktivt arbeider for at forskningsmiljøene skal øke samarbeidet med land og miljøer Norge definerer som en stor sikkerhetsrisiko. Forslagsstillerne viser til Panorama-strategien, der det uttrykte målet er å øke Norges utdannings- og forskningssamarbeid med blant annet Kina og Russland. Dette er de to landene som etterretnings- og sikkerhetstjenestene definerer som de største truslene mot Norge.

Til tross for PSTs trusselvurdering for 2022, som sa at aktører fra Russland, Kina, Iran og Pakistan utgjør en etterretningsrisiko mot Norge, har Norge fortsatt samarbeid med flere av disse landene. Norge hadde forskningssamarbeid med Russland inntil regjeringen suspenderte all dialog med russiske myndigheter mars 2022. På NATOs toppmøte i Madrid sommeren 2022 vedtok alliansen en ny strategi hva angår Kina. Kina omtales nå av NATO som en sikkerhetsutfordring, i tillegg til at landets egne sikkerhetstjenester over flere år har fremhevet landet som en sentral etterretningsaktør mot Norge.

I PSTs helt ferske trusselvurdering for 2023 skriver de følgende:

«Norske virksomheter vil i 2023 bli utsatt for skjulte og fordekte forsøk på anskaffelse av varer og teknologi fra aktører involvert i fremmede staters programmer for

masseødeleggelsesvåpen og annen militær utvikling. Norske forsknings- og utdanningsinstitusjoner vil utnyttes til ulovlig kunnskapsoverføring. Aktører knyttet til Russland, Kina, Iran og Pakistan vil representere en særskilt utfordring.»

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen etablere et sterkere samarbeid og formaliserte møtepunkter mellom PST og

norske utdanningsinstitusjoner for å avdekke spionasje fra fremmede makter.

2. Stortinget ber regjeringen avslutte forskningssamarbeidet med land som Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med, og som norske sikkerhetstjenester mener kan utgjøre en særlig etterretningstrussel mot Norge.

15. februar 2023

Roy Steffensen

Himanshu Gulati

Erlend Wiborg